

สส. รมท. 7053

ก. 18 ม. 48

ร. 404.

ที่ คค ๐๘๐๑.๔/๒๖๕๓

กระทรวงคมนาคม

๓๘ ถนนราชดำเนินนอก

กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๗๗) ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การตรากฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน)

พ.ศ.

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการระบบขนส่งมวลชน ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งได้มอบหมายให้คณะกรรมการฯ พิจารณาอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของการจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนดังกล่าว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชนและกิจการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และไม่ทำให้เกิดภาระหนี้สาธารณะเกินขอบเขตที่ประเทศจะพึงรับได้ ตามเจตนารมณ์ของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล คณะกรรมการอำนวยการระบบขนส่งมวลชน จึงได้ยกร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. เพื่อให้เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชนของประเทศ โดยได้หารือในเรื่ององค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

- รมท.
- รมท. พ.ศ. ๕๘
๑๗ ม. ๕๘

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พ. ๗๗

(นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

ประธานคณะกรรมการอำนวยการระบบขนส่งมวลชน

ฝ่ายเลขานุการฯ

โทรศัพท์ ๐-๒๒๙๙-๔๕๔๕, ๐-๒๒๑๖-๓๔๔๔

โทรสาร ๐-๒๒๙๙-๔๕๔๕

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน)
พ.ศ.

หลักการ

จัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน)

เหตุผล

โดยที่การขนส่งมวลชนเป็นกิจการที่มีความสำคัญและจำเป็นในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนส่วนใหญ่ให้เดินทางได้โดยรวดเร็ว และเป็นการแก้ไขปัญหาการจราจร โดยจะเป็นการลดการสูญเสียค่าใช้จ่ายของประเทศในด้านเชื้อเพลิงได้ แต่เนื่องจากการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนนั้นจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ฉะนั้น เพื่อเร่งรัดให้สามารถจัดให้มีระบบขนส่งมวลชนขึ้นที่จะบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง จึงสมควรให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนเป็นองค์การมหาชน เพื่อทำหน้าที่ระดมเงินทุน เพื่อใช้ในการจัดสร้างและการดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชน รวมทั้งสนับสนุนระบบขนส่งอื่น รวมทั้งการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนอย่างเป็นระบบซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อันเป็นประโยชน์สาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน)
พ.ศ.

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนขึ้นเป็น
องค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหาร
กิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้
“กิจการระบบขนส่งมวลชน” หมายความว่า การระดมเงินทุนเพื่อดำเนินการ
ระบบขนส่งมวลชน การวางแผนและจัดให้มีระบบขนส่งมวลชน การให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ระบบขนส่งมวลชน การจัดหารายได้เพื่อประโยชน์ในการลงทุนและการดำเนิน
กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการดังกล่าว

“ระบบขนส่งมวลชน” หมายความว่า การขนส่งที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการแก่สาธารณชนจำนวนมากได้ และเป็นการขนส่งที่ต้องประกอบด้วย สถานที่ ระบบการขนส่งของรถที่ใช้โดยสาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งและการให้บริการอย่างครบถ้วนเป็นระบบ

“โครงข่ายระบบขนส่งมวลชน” หมายความว่า การจัดระบบขนส่งมวลชนหลายเส้นทางให้มีการเชื่อมต่อถึงกันเพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่ประชาชน รวมตลอดถึงการเชื่อมต่อระหว่างระบบขนส่งมวลชนกับการขนส่งทางบกหรือทางน้ำด้วยวิธีการอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

“โครงการระบบขนส่งมวลชน” หมายความว่า ระบบขนส่งมวลชนที่จัดให้มีขึ้นในแต่ละเส้นทาง

“องค์กร” หมายความว่า องค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์กรมหาชน)

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาระบบขนส่งมวลชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารองค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

“คณะกรรมการกำกับ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างขององค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นเรียกว่า “องค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์กรมหาชน)”

ให้องค์กรมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และอาจตั้งสำนักงานสาขาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๖ ให้องค์กรมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชน โดยการจัดหาทุนเพื่อพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน จัดสร้าง และบริหารจัดการโครงการระบบขนส่งมวลชน จัดหารายได้จากการดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชนหรือการใช้ทรัพย์สิน เพื่อให้มีเงินทุนพอเพียงในการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนให้สามารถบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง และดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนากิจการระบบขนส่งมวลชน

ให้องค์กรมีอำนาจดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และจังหวัดอื่นที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ให้องค์กรมีหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายกิจการระบบขนส่งมวลชน การกำหนดโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน การดำเนินการตามโครงการระบบขนส่งมวลชน ตลอดจนหลักเกณฑ์การดำเนินการ การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในกิจการระบบขนส่งมวลชน

ในกรณีที่เห็นสมควรองค์กรอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจการระบบขนส่งมวลชนปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายกิจการระบบขนส่งมวลชน

มาตรา ๘ ให้องค์กรมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือก่อตั้งทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภทผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการขององค์กร
- (๓) ระดมเงินทุนทั้งในและนอกราชอาณาจักร เพื่อดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชน
- (๔) ออกหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินอื่นใด รวมทั้งโอนหรือรับโอนหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินอื่นใดเพื่อการลงทุน
- (๕) ดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
- (๖) ลงทุนในพันธบัตรหรือตราสารของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือในหน่วยลงทุนในกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (๗) จัดสร้างหรือจัดให้มีการดำเนินการตามโครงการระบบขนส่งมวลชน
- (๘) กำหนดค่าโดยสาร ค่าบริการและค่าธรรมเนียมการให้บริการ การใช้ทรัพย์สิน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในกิจการระบบขนส่งมวลชน
- (๙) บริหารจัดการและจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินของกิจการระบบขนส่งมวลชนหรือขององค์กร

(๑๐) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือเข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดหรือนิติบุคคลอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากิจการระบบขนส่งมวลชน

(๑๑) ลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นหรือให้บุคคลอื่นร่วมลงทุนเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการขององค์กร

(๑๒) มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือให้สัมปทานแก่เอกชนในการดำเนินการตามโครงการระบบขนส่งมวลชน

(๑๓) กระทำการอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทำหน้าที่ด้านอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชนมอบหมาย

มาตรา ๙ ในการดำเนินการออกหลักทรัพย์หรือแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ให้องค์กรดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการระบบขนส่งมวลชน ให้สามารถบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง องค์กรอาจร้องขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ เพื่อจูงใจในการระดมเงินทุนในกิจการระบบขนส่งมวลชน

(๒) การเรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดเกี่ยวกับการใช้รถหรือการพัฒนาที่ดินในบริเวณเส้นทางระบบขนส่งมวลชนหรือการอื่นใดที่จะเป็นการสนับสนุนการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบขนส่งมวลชนหรือส่งเสริมให้มีการใช้ระบบขนส่งมวลชน

(๓) การจัดสรรภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเป็นรายได้ของกองทุน
เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการให้องค์กร ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อแก้ไขกฎหมายหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อแก้ไขปัญหานั้นโดยเร็ว

มาตรา ๑๑ ในการดำเนินการระบบขนส่งมวลชน ถ้ามีความจำเป็นต้องได้มาซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ให้องค์กรดำเนินการโดยวิธีจัดซื้อ เช่าซื้อ เช่า หรือแลกเปลี่ยนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในการจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ องค์กรอาจดำเนินการให้เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เข้าร่วมทุนโดยตราค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นทุนเพื่อเข้าร่วมลงทุนในกิจการระบบขนส่งมวลชนนั้นได้

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองได้ ให้องค์กรดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาสิ่งหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน

บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่องค์กรได้มาเพื่อใช้ในการกิจการระบบขนส่งมวลชน ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ขององค์กร และให้องค์กรมีอำนาจนำไปใช้ในการดำเนินการกิจการระบบขนส่งมวลชน และการจัดหารายได้เพื่อชักจูงให้มีการลงทุนหรือเป็นเงินทุนในการบริหารหรือพัฒนากิจการระบบขนส่งมวลชนได้ โดยถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการได้มาซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้น

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการระบบขนส่งมวลชนขึ้นไว้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ถ้าหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ด้านอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ให้องค์กรปฏิบัติหน้าที่ตามมติของคณะกรรมการดังกล่าวด้วย

หมวด ๒

ทุน รายได้ และทรัพย์สิน

มาตรา ๑๓ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินงานขององค์กรประกอบด้วย

- (๑) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- (๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม
- (๓) เงินที่ได้จากการระดมเงินทุน
- (๔) เงินอุดหนุนจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๕) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ กิจการ หรือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ
- (๖) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมอื่นใด
- (๗) รายได้อื่น ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินขององค์กร

มาตรา ๑๔ ให้องค์กรจัดตั้งกองทุนขึ้นภายในองค์กรเรียกว่า “กองทุนพัฒนาระบบขนส่งมวลชน” เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างและการบริหารโครงการระบบขนส่งมวลชน รวมทั้งการสนับสนุนระบบขนส่งอื่น การตอบแทนผลประโยชน์การลงทุน และการบริหารองค์กร

บรรดารายได้ที่องค์กรได้รับตามมาตรา ๑๓ ให้องค์กรกันไว้เป็นงบทำการตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ส่วนที่เหลือให้นำส่งเข้าเป็นรายได้ของกองทุน

การจ่ายเงินตอบแทนผลประโยชน์การลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

การบริหารกองทุนและการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๕ บรรดารายได้ขององค์กรและกองทุน ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๖ ให้ทรัพย์สินซึ่งองค์กรได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ขององค์กรเป็นกรรมสิทธิ์ขององค์กร

ให้องค์กรมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กร

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่องค์กรจัดให้มีการให้บริการขนส่งมวลชนหรือบริการอื่นใดอันอยู่ในวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์กร ให้องค์กรมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการหรือเงินอื่นใดจากกิจการนั้นได้ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการดำเนินโครงการระบบขนส่งมวลชนที่องค์กรมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือให้สัมปทานแก่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ การใช้จ่ายเงินขององค์กร ให้ใช้จ่ายไปเพื่อกิจการขององค์กรโดยเฉพาะ

การเก็บรักษาและเบิกจ่ายขององค์กร ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การบริหารและการดำเนินกิจการ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กร จำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งต้องมีข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๒๐ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว ยังต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ และไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ด้วย

มาตรา ๒๑ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระและการพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายกิจการระบบขนส่งมวลชนและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) บริหารจัดการโครงการระบบขนส่งมวลชนที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
ให้องค์กรเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

(๓) วางแผนการจัดหาทุนและการจัดหาผลประโยชน์ในการดำเนินโครงการ
ระบบขนส่งมวลชน

(๔) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๕) กำหนดนโยบาย แนวทางการบริหาร และกำกับดูแลการดำเนินกิจการ
ขององค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๖) อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีขององค์กร

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ที่ปรึกษาของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
เพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
และคณะทำงาน

(๙) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศเกี่ยวกับองค์กรในเรื่อง
ดังต่อไปนี้

(ก) การบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน การจัดแบ่งส่วนงานขององค์กร
และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน
ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลงาน การถอดถอน
วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของ
เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง

(ง) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินขององค์กร
รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(๑๐) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือ
ตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทำหน้าที่ด้านอำนวยการ
โครงการระบบขนส่งมวลชนมอบหมาย

มาตรา ๒๔ ให้องค์กรมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง
 คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ
 ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้
 รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสตามลำดับปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการ
 แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่องค์กรได้เต็มเวลา
 และต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง
- (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับ
 กิจการขององค์กร
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
 สำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หรือในกิจการ
 ที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งตามที่คณะกรรมการกำหนด
 แต่ต้องไม่เกินสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจาก
 ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ
- (๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย
 หรือหย่อนความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๕
 มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการออกจากตำแหน่งตาม (๔) ต้อง
 ประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่โดยไม่นับรวม
 ตำแหน่งผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขององค์กร ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย และมติของคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการและเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

(๒) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร รวมทั้งรายงานการเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงินและงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ผู้อำนวยการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

(๒) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย และมติที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทำหน้าที่ดำเนินนโยบายหรือกำกับการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน และคณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนขององค์กร เพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดย่อมไม่ผูกพันองค์กร เว้นแต่คณะกรรมการให้สัตยาบัน

มาตรา ๓๑ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์กร ให้คณะกรรมการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะด้านเป็นหน่วยงานภายในองค์กร โดยให้มีหน่วยงานบริหารด้านการเงิน หน่วยงานบริหารด้านเทคนิคและหน่วยงานอื่นที่จำเป็นแก่การดำเนินการระบบขนส่งมวลชน

ในการดำเนินโครงการระบบขนส่งมวลชน คณะกรรมการอาจจัดตั้งหน่วยงาน เพื่อดำเนินกิจการในโครงการระบบขนส่งมวลชนของแต่ละเส้นทางก็ได้

การดำเนินงานของหน่วยงานที่คณะกรรมการจัดตั้งตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีมติให้องค์กรจัดทำ ข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ดำเนินการโครงการระบบ ขนส่งมวลชนเส้นทางใดแทนองค์กรได้

ในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ถ้ามีปัญหาในการปฏิบัติงานให้องค์กรเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓๓ ในการดำเนินการระบบขนส่งมวลชนในแต่ละเส้นทาง องค์กร อาจจ้างหรือให้สัมปทานแก่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการระบบขนส่งมวลชนเส้นทางใดได้ ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

ผู้ปฏิบัติงาน

มาตรา ๓๔ ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรมีสามประเภท คือ

(๑) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง ได้แก่ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานโดยรับเงินเดือนหรือค่าจ้าง จากงบประมาณขององค์กร

(๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ซึ่งองค์กรจ้างให้ปฏิบัติหน้าที่เป็น ที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีสัญญาจ้าง

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมาปฏิบัติงานในองค์กรเป็นการชั่วคราวตาม มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓๕ เจ้าหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่องค์กรได้เต็มเวลา

(๔) มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ

องค์กร

- (๕) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของ
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น
(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ (๔) (๕) หรือ (๖)
ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ชาวต่างประเทศซึ่งองค์กรจำเป็นต้องจ้าง
หรือแต่งตั้งตามข้อผูกพัน หรือตามลักษณะการดำเนินงานขององค์กร

มาตรา ๓๖ เจ้าหน้าที่พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
(๒) ลาออก
(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๕
(๔) ครบกำหนดเวลาจ้างตามสัญญาเป็นการเฉพาะราย
(๕) ถูกให้ออกหรือปลดออกเพราะไม่ผ่านการประเมินผลงานหรือผิดวินัย
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในข้อบังคับ

มาตรา ๓๗ ในกรณีมีข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่น
ในกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น
ที่รัฐมนตรีขอให้มาเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างโดยได้รับอนุมัติจากนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาตาม
ข้อตกลงที่ผู้นั้นทำไว้ ให้ผู้นั้นได้รับสิทธิตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๕

การบัญชี ตรวจสอบ และประเมินผลงาน

มาตรา ๓๘ การบัญชีขององค์กรให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและ
หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน
การบัญชี และการพัสดุขององค์กร ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการ
ทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ให้มีผู้ปฏิบัติงานขององค์กรทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ
และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๙ ให้องค์กรจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี
ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่
คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชี

และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์กร โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ขององค์กร สอบถามผู้อำนวยการ ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง และเรียกให้สรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ขององค์กรเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๔๐ ให้องค์กรทำรายงานประจำปีเสนอรัฐมนตรี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานขององค์กรในปีที่ล่วงมาแล้ว บัญชีทำการ พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

มาตรา ๔๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ และแผนงานที่ได้จัดทำไว้ ให้องค์กรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่นานกว่าหนึ่งปี

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นกลาง และมีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลกิจการขององค์กร โดยมีการคัดเลือกตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรจะต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ในด้านประสิทธิภาพ และในด้านการพัฒนาองค์กร และในรายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการจะได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการประเมินผลเป็นครั้งคราวตามมาตรานี้ด้วยก็ได้

หมวด ๖

การกำกับดูแล

มาตรา ๔๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์กรชี้แจงแสดงความคิดเห็นหรือรายงาน หรือยับยั้งการกระทำขององค์กรที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับ
การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน” ประกอบด้วย กรรมการจำนวนไม่เกินสิบห้าคน
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้บริการระบบขนส่ง
มวลชน การลงทุนในกิจการระบบขนส่งมวลชน และการให้บริการระบบขนส่งมวลชน ซึ่งจะ
สามารถให้ความคิดเห็นโดยอิสระในการกำกับการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน

ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการและเลขานุการคนหนึ่งตามข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการตามจำนวนที่เห็นสมควร

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการกำกับมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวกับการใช้เงินลงทุนและการใช้ทรัพย์สิน
ในการดำเนินโครงการระบบขนส่งมวลชนเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ

(๒) ตรวจสอบการจัดสร้างและการดำเนินกิจการโครงการระบบขนส่งมวลชน
เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ

(๓) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการกำหนดอัตราค่าโดยสารหรือ
ค่าบริการอื่นใด การเชื่อมต่อของโครงการระบบขนส่งมวลชนแต่ละเส้นทาง การกำหนด
หลักเกณฑ์การเดินรถ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ระบบการรักษาความปลอดภัย
และการอื่นที่จำเป็นในการดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชน

(๔) จัดทำรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการ
ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกโครงการระบบขนส่งมวลชน เกี่ยวกับการดำเนิน
กิจการขององค์กร หรือการดำเนินการอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน

(๕) เรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือ
จัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อดำเนินการตามที่
คณะกรรมการกำกับมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการ
มอบหมาย

มาตรา ๔๕ ให้องค์กรสนับสนุนการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
กำกับ

ให้คณะกรรมการกำกับได้รับคำตอบแทนจากรายได้ขององค์กรตามอัตรา
ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๓/๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๔ เป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทำหน้าที่ด้านอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชนตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๔๗ ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๓/๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๔ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกา นี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกา นี้

ให้คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแต่งตั้ง เป็นคณะอนุกรรมการตามพระราชกฤษฎีกา นี้

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่รักษาการผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกา นี้ เพื่อปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกา นี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของรักษาการผู้อำนวยการดังกล่าว ให้มีอำนาจหน้าที่และได้รับสิทธิและประโยชน์เช่นเดียวกับผู้อำนวยการ

มาตรา ๔๘ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเป็นทุนประเดิมขององค์กร เพื่อใช้ในการบริหารงานตามความเหมาะสม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกสรุปสาระสำคัญ

ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน)

พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็น

๑.๑ โดยที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ว่า รัฐบาลมีนโยบายกรุงเทพฯ แข็งแรงและน่าอยู่ มีการเดินทางสะดวกสบาย โดยปฏิรูประบบรถโดยสารประจำทาง และพัฒนาระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและลดมลภาวะ

๑.๒ ต่อมา นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๓/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ลงวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนของประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล โดยให้เสนอความเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบ กำกับดูแลการก่อสร้างโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน พิจารณาจัดระบบการจราจรให้เกิดบูรณาการระบบขนส่งมวลชน พิจารณาแผนการลงทุน รวมทั้งกำหนดแนวทางระบบการบริหารการจัดการระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบและกำกับดูแลกิจการระบบขนส่งมวลชน

๑.๓ ในการพิจารณาเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบนั้น จำเป็นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมถึงกิจการระบบขนส่งมวลชนทั้งหมด รวมทั้งการเชื่อมต่อกับระบบขนส่งอื่นเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง อันเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะส่วนรวม โดยจะต้องมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย การพัฒนาโครงข่ายขนส่งมวลชนที่ชัดเจนและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการพิจารณาวางแผนและ ดำเนินการระดมเงินทุนให้เพียงพอกับการจัดสร้างและบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชน เพื่อมิให้เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินหรือก่อให้เกิดหนี้สาธารณะสูงเกินสมควร ต้องมีการควบคุมดูแล การออกแบบ จัดสร้าง และดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ โดยทุกระบบต้อง สามารถเชื่อมต่อเป็นระบบเดียวกันซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความสะดวกและรวดเร็วในการใช้บริการ รวมทั้งต้องมีการกำกับดูแลการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐาน และเป็นธรรม ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน หลักเกณฑ์การให้บริการ การดูแลความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๑.๔ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสำเร็จขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วนทุกภาระหน้าที่ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนตามที่กล่าวแล้วในข้อ ๑.๓ จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน เป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัว ในการทำหน้าที่บริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนทั้งในด้านการระดมทุน การจัดสร้างและดำเนินการ รวมทั้งการกำกับดูแลการดำเนินการโครงการระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบ ภายใต้การกำกับดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และโดยที่การดำเนินการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนเป็นภารกิจเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับมีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อประหยัดพลังงานและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะสามารถใช้บริการขนส่งมวลชนได้อย่างทั่วถึงครบวงจร จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. และมีการจัดตั้งองค์กรดังกล่าวเพื่อปฏิบัติงานได้โดยเร็ว

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชกฤษฎีกา

๑. จัดตั้งองค์การบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน เป็นองค์การมหาชน มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) วางแผนและเสนอแนะนโยบายกิจการระบบขนส่งมวลชนต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) ดำเนินการระดมเงินทุนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ การออกพันธบัตรหรือตราสารการเงิน การลงทุนในตราสารการเงิน การร่วมลงทุน หรือการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุน
- (๓) จัดสร้างและดำเนินการระบบขนส่งมวลชนที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย โดยจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐหรือให้สัมปทานเอกชนก็ได้
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม โดยดำเนินการให้มีการเชื่อมต่อโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบ

๒. การบริหารองค์กร ประกอบด้วย

- (๑) คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งและผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กร
- (๒) ผู้อำนวยการองค์กร เป็นบุคลากรตามสัญญาจ้างที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร

ในการบริหารองค์กรต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และต้องปฏิบัติตามแนวทางที่คณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกำหนดด้วย

๓. ทุนและทรัพย์สินขององค์กร

- (๑) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม
- (๒) เงินที่ได้จากการระดมเงินทุน
- (๓) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ รวมทั้งเงินที่ได้รับจากการจัดสรรจากภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ
- (๔) เงินอุดหนุนอื่นจากรัฐหรือเอกชน หรือที่มีผู้อุทิศให้

๔. กองทุนพัฒนาระบบขนส่งมวลชน

เป็นการจัดตั้งกองทุนเพื่อนำรายได้ขององค์กรมารวมไว้ และใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างและดำเนินกิจการระบบขนส่งมวลชน รวมทั้งสนับสนุนระบบขนส่งอื่น ซึ่งจะอยู่ในความควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินกองทุนโดยคณะกรรมการบริหาร

๕. การสนับสนุนการดำเนินงาน

- (๑) องค์กรอาจร้องขอให้คณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการระบบขนส่งมวลชน เพื่อเป็นหลักเกณฑ์กลางให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายโครงสร้างระบบขนส่งมวลชน
- (๒) องค์กรอาจขอรับการสนับสนุนจากคณะรัฐมนตรีในด้านการยกเว้นภาษีอากร หรือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม เพื่อจูงใจการลงทุนหรือเป็นรายได้ของกองทุน ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีผลบังคับให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ความสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่

๖. การกำกับดูแล

- (๑) นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกามีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย หรือมติคณะรัฐมนตรี
- (๒) ให้มีคณะกรรมการกำกับการบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชน เป็นคณะกรรมการอิสระที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ใช้บริการ ผู้ลงทุน และผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี คณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เพื่ออำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชน และคณะกรรมการบริหาร

๗. บทเฉพาะกาล

ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการระบบขนส่งมวลชนที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารเป็นการชั่วคราวในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร

๓. ผลกระทบ

การจัดตั้งองค์กรบริหารกิจการระบบขนส่งมวลชนขึ้น จะทำให้มีหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนทั้งระบบ และสามารถดำเนินการจัดให้มีระบบขนส่งมวลชนที่เป็นโครงข่ายมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบขนส่งมวลชนและการขนส่งอื่น ๆ โดยมีการระดมเงินทุนเพื่อประหยัดงบประมาณแผ่นดินที่จะใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งหากดำเนินการได้โดยเร็วจะทำให้มีระบบขนส่งมวลชนที่สามารถให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมากที่จะได้รับความสะดวกในการเดินทาง อันเป็นการดำเนินการโดยมีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ และจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมต่อไป
